

Obsah

Úvod	7
1 Pedagogika a jej miesto v systéme vied o výchove	9
1.1 Sústava vied o výchove – edukačná veda a vymedzenie pojmu pedagogika, jej vznik, predmet pedagogiky.....	9
1.2 Systém pedagogických disciplín.....	10
1.3 Stručná charakteristika niektorých pedagogických disciplín.....	12
1.4 Inžinierska pedagogika v systéme pedagogických disciplín.....	14
1.5 Vzťah pedagogiky k iným vedám.....	16
1.6 Pohľad na stav rozvoja vied o výchove.....	17
2 Dejiny pedagogiky v kontexte prehľadu rozvoja výchovy a vzdelávania v jednotlivých historických obdobiach	20
2.1 Výchova v staroveku	20
2.2 Výchova v antickom Grécku a Ríme	22
2.3 Výchova a vzdelávanie v stredoveku	25
2.3.1 Výchova v kontexte cirkevného školstva v stredoveku	25
2.3.2 Svetská výchova v stredoveku	26
2.3.3 Stredoveké univerzity	27
2.4 Výchova v období renesančného humanizmu, reformácie a protireformácie	27
2.4.1 Reformácia a protireformácia	29
2.4.2 Pedagogický systém a dielo Jána Amosa Komenského	31
2.5 Výchova v kontexte pedagogických názorov vybraných osobností 17. – 20. storočia	32
2.6 Výchova a vývoj školstva na území Slovenska	37
2.7 Výchova v kontexte svetovej pedagogiky 20. storočia	43
2.7.1 Vybrané pedagogické smery 20. storočia	44
2.7.2 Alternatívne školstvo.....	48
3 Základná pedagogická terminológia	54
3.1 Klasické pojmy.....	54
3.1.1 Výchova	54
3.1.2 Vzdelávanie, vzdelanie.....	56

3.1.3	Vyučovanie	57
3.1.4	Učenie a učenie sa	58
3.1.5	Vedomosti, zručnosti a návyky	60
3.1.6	Vlastnosti osobnosti, schopnosti, nadanie, talent, inteligencia	61
3.2	Moderné pojmy pedagogiky	62
4	Teoretické základy výchovy	65
4.1	Rozumová výchova	68
4.2	Mravná (etická) výchova	69
4.3	Prosociálna výchova	70
4.4	Estetická výchova	71
4.5	Pracovná výchova	72
4.6	Telesná výchova (výchova k zdraviu)	73
4.7	Ekologická a environmentálna výchova	73
4.8	Globálna výchova a globálne rozvojové vzdelávanie	74
4.9	Multikultúrna výchova	76
5	Subjekty výchovy	79
5.1	Žiak, vychovávaný	79
5.2	Učiteľ, vychovávateľ	81
5.2.1	Typológie osobnosti učiteľa	84
5.2.2	Profesijné kompetencie učiteľa	85
6	Výchovné prostredie a základné výchovno-vzdelávacie inštitúcie	88
6.1	Výchovné prostredie	88
6.2	Prostredie rodiny a výchova v rodine	89
6.3	Výchova v škole	91
6.4	Výchova vo voľnom čase a inštitúcie výchovy v čase mimo vyučovania	97
7	Teoretické základy vyučovania	101
7.1	Ciele výučby	101
7.2	Obsah výučby	105
7.3	Didaktické zásady	112
7.4	Organizačné formy vzdelávania	114
7.5	Vyučovacie metódy	118
7.6	Materiálne prostriedky výučby	124
7.7	Koncepcie vzdelávania	126

8	Základy pedagogickej diagnostiky	134
9	Metodológia pedagogického výskumu	147
10	Žiaci so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami	158
11	Vzdelávanie dospelých	169
11.1	Celoživotné učenie, celoživotné vzdelávanie, vzdelávanie dospelých.....	169
11.2	Dospelosť.....	170
11.3	Rozdiely medzi vzdelávaním mládeže a dospelých	172
11.4	Metódy a formy vzdelávania dospelých.....	175
	Záver	180
	Summary	181
	O autorkách	182